

Przewodnik

***informujący o dostępnych formach opieki
zdrowotnej, pomocy społecznej
i aktywizacji zawodowej
dla osób z zaburzeniami psychicznymi
w Powiecie Monieckim***

JAK KORZYSTAĆ Z PRZEWODNIKA?

Niniejszy Przewodnik zawiera informacje o dostępnych formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W pierwszej kolejności wymienione zostały podmioty lecznicze (poradnie), które na rok 2015 zawarły z NFZ kontrakt na świadczenie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień.

W dalszej części wymieniony został właściwy Oddział ZUS i KRUS, który decyduje o przyznaniu renty, a następnie Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, który przyznaje ulgi i uprawnienia. Na terenie powiatu brak jest Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, a mieszkańców Powiatu obsługuje Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku.

W Przewodniku wymienione zostały też instytucje pomocy społecznej, które udzielają wsparcia, również finansowego, a także przyznają pomoc poza miejscem zamieszkania. Są to Ośrodki Pomocy Społecznej (Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej jak i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej), które stanowią pierwsze miejsce kontaktu w przypadku zamiaru uzyskania świadczeń opiekuńczych, wsparcia w życiu codziennym lub zamiaru korzystania z pomocy poza miejscem zamieszkania. Wspomina się również o Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach, które zajmuje się udzielaniem pomocy ze środków PFRON osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi.

Na końcu zamieszczona została informacja o podmiotach, które oferują osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym Warsztaty Terapii Zajęciowej w Mońkach i Powiatowy Urząd Pracy w Mońkach.

Celem ułatwienia Państwu odszukania ważnych informacji, kontaktów, telefonów itp. przygotowaliśmy zbiór adresów, które z naszego punktu widzenia są najbardziej potrzebne, a jednocześnie umożliwiające łatwe wyszukanie właściwego zakresu pomocy.

ZAKRES POMOCY DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

W Polsce osoby z zaburzeniami psychicznymi objęte są szczególną opieką, zarówno medyczną jak i społeczną. Każdej osobie (dorosłej jak i dziecku) cierpiącej na zaburzenia psychiczne przysługuje prawo do leczenia, a w ramach pomocy społecznej osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą się starć o dostęp do wielu specjalistycznych usług, w tym opiekuńczych w miejscu zamieszkania jak i poza nim. Z uwagi na fakt zaliczania osób z zaburzeniami psychicznymi do grupy osób niepełnosprawnych (Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności - Dz. U. z 2003 r. Nr 139, poz. 1328 z późn. zm.) osobom z zaburzeniami psychicznymi przysługuje też wiele ulg i uprawnień. Zaburzenia psychiczne mogą też stanowić podstawę do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty socjalnej.

JAK I GDZIE KORZYSTAĆ Z POMOCY MEDYCZNEJ?

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) osobom z zaburzeniami psychicznymi, a także uzależnionym m. in. od alkoholu przysługują nieodpłatne świadczenia opieki zdrowotnej udzielane przez świadczeniodawców, którzy zawarli kontrakt z NFZ.

W celu uzyskania pomocy lekarskiej osoby z zaburzeniami psychicznymi powinny zgłosić się do poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych.

Korzystanie ze świadczeń nie wymaga skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (lekarza rodzinnego). Nie jest wymagane również skierowanie od osób uzależnionych od alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych - w zakresie leczenia odwykowego.

Świadczenia w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień są realizowane w ramach zawartej umowy o udzielanie świadczeń i polegają na rozpoznaniu, leczeniu i rehabilitacji osób z zaburzeniami psychicznymi, nerwicowymi, osobowości i zachowania oraz uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Świadczenia w warunkach ambulatoryjnych udzielane są w ramach porad, sesji psychoterapii, wizyt domowych, porad telefonicznych.

TU MOŻNA UZYSKAĆ POMOC MEDYCZNĄ DLA DOROSŁYCH

Nazwa Świadczeniodawcy	Ulica	Miejscowość	Telefon
SP ZOZ W MOŃKACH LECZENIE UZALEŻNIEŃ (PORADNIE) PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ I WSPÓLUZALEŻNIEŃ	NIEPODLEGŁOŚCI 9	19-100 MOŃKI	668 877 541
SP ZOZ W MOŃKACH ŚWIADCZENIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DOROSŁYCH (PORADNIE) PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	NIEPODLEGŁOŚCI 9	19-100 MOŃKI	668 877 541

TU MOŻNA UZYSKAĆ POMOC MEDYCZNĄ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Ponieważ na terenie powiatu monieckiego nie funkcjonuje poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży poniżej zamieszkamy link do serwisu Podlaskiego Oddziału NFZ w Białymstoku

<http://www.nfz-bialystok.pl/index.php?dzial=12>

podstrona: Wykaz szpitali i poradni

dotycząca świadczeniodawców udzielających świadczeń zdrowotnych na terenie całego województwa podlaskiego i posiadających kontrakt z NFZ:

KIEDY MOŻNA OTRZYMAĆ RENTĘ Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY?

ZUS: Aby otrzymać rentę z tytułu niezdolności do pracy należy spełnić łącznie następujące warunki (zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych):

- być niezdolnym do pracy,
- mieć wymagany okres składkowy i nieskładkowy (stosowny do wieku, w którym powstała niezdolność do pracy),
- niezdolność do pracy powinna powstać w okresach składkowych (np. ubezpieczenia, zatrudnienia) lub nieskładkowych (np. w okresie pobierania zasiłku chorobowego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego) albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Wymóg powstania niezdolności do pracy w określonym ustawą emerytalną czasie nie obowiązuje w stosunku do osoby, która spełnia łącznie następujące warunki:

- została uznana za całkowicie niezdolną do pracy,
- spełnia warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego oraz
- legitymuje się co najmniej 20-letnim (w przypadku kobiety) i 25-letnim (w przypadku mężczyzny) okresem składkowym i nieskładkowym.

Aby otrzymać rentę z tytułu niezdolności do pracy osoba zainteresowana lub jej pełnomocnik powinien złożyć na piśmie lub ustnie wniosek do protokołu do Oddziału ZUS w Białymstoku.

Wniosek najlepiej jest zgłosić na odpowiednim formularzu (druk ZUS Rp-1R), zapewnia to bowiem, że podane zostaną wszystkie informacje wymagane do wydania decyzji i podjęcia wypłaty świadczenia.

Do wniosku o przyznanie renty należy dołączyć:

- kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych (druk ZUS Rp-6),
- dokumenty na potwierdzenie przebytych okresów składkowych i nieskładkowych (świadczenia pracy, legitymację ubezpieczeniową, zaświadczenie szkoły wyższej o programowym toku trwania ukończonych studiów, wyciągi z akt urodzenia dzieci),
- zaświadczenie pracodawcy o wysokości osiąganego wynagrodzenia (na formularzu według wzoru określonego przez ZUS, (druk ZUS Rp-7) lub legitymację ubezpieczeniową, zawierającą wpisy dotyczące zarobków,
- zaświadczenie o stanie zdrowia (formularz ZUS N-9) wydane przez lekarza prowadzącego leczenie, wystawione nie wcześniej niż na miesiąc przed datą złożenia wniosku,
- inną dokumentację medyczną będącą w posiadaniu osoby ubiegającej się o rentę, która może mieć znaczenie dla wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika ZUS (historia choroby, karty informacyjne z leczenia szpitalnego, karta badania profilaktycznego, dokumentacja rehabilitacji leczniczej lub zawodowej),
- wywiad zawodowy (formularz ZUS N-10) - ankietę wypełnioną przez płatnika składek,
- kartę wypadku przy pracy, w drodze do pracy lub z pracy, jeśli ubezpieczony zgłasza wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, w drodze do pracy lub z pracy.

Druki potrzebne do wystąpienia o ustalenie renty z tytułu niezdolności do pracy dostępne są nieodpłatnie w każdej jednostce organizacyjnej ZUS oraz na stronie internetowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Więcej szczegółowych informacji na stronie www.zus.pl

KIEDY MOŻNA OTRZYMAĆ RENTĘ SOCJALNĄ?

Jest to specyficzna forma renty. Szczegóły dotyczące otrzymywania renty socjalnej reguluje ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 135, poz. 1268 z późn. zm.), która wskazuje, iż organem przyznającym i wypłacającym renty socjalne jest właściwa jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W szczególnych przypadkach renta ta jest wypłacana także przez inne organy emerytalno-rentowe, np. Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS).

Zgodnie z zapisami renta socjalna przysługuje osobie, która jest:

- pełnoletnia oraz
- całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:
  - przed ukończeniem 18 roku życia, albo
  - w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia, albo
  - w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobą pełnoletnią jest osoba, która ukończyła 18 lat. Za osobę pełnoletnią uważa się również kobietę, która zawarła związek małżeński po ukończeniu 16 lat, a nie ukończyła 18 roku życia.

Podstawę do przyznania renty socjalnej, na wniosek zgłoszony po raz pierwszy po dniu 30.09.2003 r., stanowi także:

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- orzeczenie komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia o zaliczeniu do I lub II grupy inwalidów oraz
- orzeczenie lekarza orzecznika, wydane przed dniem 1 października 2003r., uprawniające do renty socjalnej na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Renta socjalna nie przysługuje osobie, która:

- ma ustalone prawo do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej, renty strukturalnej, a także osobie uprawnionej do świadczenia przedemerytalnego, zasiłku przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego,
- pobiera świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych,
- jest tymczasowo aresztowana albo odbywa karę pozbawienia wolności,
- ma ustalone prawo do renty rodzinnej (części renty) przez jednostkę organizacyjną Zakładu lub przez inny niż ta jednostka organ emerytalno-rentowy (np. KRUS), w wysokości przekraczającej 200% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy,
- jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej w rozumieniu Kodeksu cywilnego o powierzchni użytków rolnych przekraczających 5 ha przeliczeniowych lub - jako współwłaściciel - ma udział w takiej nieruchomości, który przekracza 5 ha przeliczeniowych.

Wyjątek od powyższej zasady dotyczy osoby, która:

- ma ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym tzw. renty uczniowskiej oraz
- ma ustalone prawo do renty rodzinnej, przy czym wysokość renty rodzinnej jest niższa lub równa 200% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, jeśli osoba ta pobiera rentę rodzinną jako świadczenie wyższe lub wybrane.

Co istotne, osobie tymczasowo aresztowanej lub odbywającej karę pozbawienia wolności samotnie gospodarującej, nieposiadającej innego przychodu i niemającej prawa do renty rodzinnej, która jest właścicielem lokalu mieszkalnego (domu jednorodzinny), której przysługuje spółdzielcze prawo do lokalu lub która jest najemcą lokalu mieszkalnego wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy, innych jednostek samorządu terytorialnego albo stanowiącego własność Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych, może być wypłacane 50% kwoty renty socjalnej, jeżeli zobowiąże się pisemnie, że z kwoty tej będzie dokonywała opłat z tytułu czynszu lub innych należności za lokal mieszkalny (dom jednorodzinny), a w lokalu (domu jednorodzinny) nie przebywają inne osoby.

Więcej szczegółowych informacji na stronie www.zus.pl

TU UZYSKASZ INFORMACJE CO ZROBIĆ, ABY OTRZYMAĆ RENTĘ

Adres	Telefony	Zasięg terytorialny			
15-404 Białystok ul. Młynowa 29	Zapraszamy do kontaktu z ZUS za pośrednictwem COT: 801 400 987 z telefonów stacjonarnych (22) 560 16 00 z telefonów stacjonarnych i komórkowych Białystok: tel. 85 748 69 00 Fax. 85 748 64 66	Gminy: Goniądz, Jasionówka, Jaświły, Knyszyn, Krypno, Mońki, Trzcianne,			
Dodatkowe informacje	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek
Informacja o godzinach przyjęć klientów	8.00-17.00	8.00-15.00	8.00-15.00	8.00-15.00	8.00-15.00
Informacja o godzinach urzędowania	7.3-15.30	7.30-15.30	7.30-15.30	7.30-15.30	7.30-15.30

RENТА ROLNICZA Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

Przysługuje ubezpieczonemu (rolnikowi, domownikowi), który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym,
- 2) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach wymienionych poniżej w pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów,
- 3) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres wynoszący co najmniej:
  - rok - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku do 20 lat,
  - 2 lata - jeśli niezdolność ta powstała w wieku powyżej 20 lat do 22 lat,
  - 3 lata - jeśli niezdolność ta powstała w wieku powyżej 22 lat do 25 lat,
  - 4 lata - jeśli niezdolność ta powstała w wieku powyżej 25 lat do 30 lat,
  - 5 lat - jeśli niezdolność ta powstała w wieku powyżej 30 lat; *wymagane 5 lat powinno przypadać w okresie ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku o przyznanie renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy.*

Do okresów podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, od których zależy prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, zalicza się również okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990,
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.,
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi (okresy składowe i nieskładowe, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Okresów, o których mowa wyżej, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Natomiast w przypadku, gdy ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do pracy - całkowitą niezdolność do pracy uznaje się za okresową.

O niezdolności ubezpieczonego do pracy orzekają w postępowaniu orzeczniczym:

- lekarz rzeczoznawca KRUS (I instancja) lub
- komisja lekarska KRUS (II instancja), w wyniku odwołania się rolnika od orzeczenia lekarza rzeczoznawcy lub w wyniku wniesienia zarzutu wadliwości orzeczenia lekarza rzeczoznawcy przez lekarza regionalnego inspektora ds. orzecznictwa lekarskiego.

Więcej szczegółowych informacji na stronie www.krus.gov.pl

TU UZYSKASZ INFORMACJE CO ZROBIĆ, ABY OTRZYMAĆ RENTĘ

Oddział Regionalny KRUS

Adres	Telefony	Godziny pracy
15-099 Białystok ul. Legionowa 18 bialystok(at)krus.gov.pl	tel. (85) 749-73-00, 749-73-09 fax (85) 749-73-10	poniedziałek: 7:30 - 17:00 od wtorku do piątku: 7:30 - 15:30

Placówka Terenowa w Mońkach

Adres	Telefony	Godziny pracy
19-100 Mońki ul. Tysiąclecia 19a monki(at)krus.gov.pl	tel. (85) 716 61 16, 716 59 03 fax (85) 727 84 29	poniedziałek: 7:30 - 17:00 od wtorku do piątku: 7:30 - 15:30

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności do celów pozarentowych dla mieszkańców Powiatu Monieckiego wydaje Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku.

Zespół orzeka na wniosek:

- osoby zainteresowanej,
- przedstawiciela ustawowego tej osoby.

Zespół orzekania dla osób powyżej 16 r. ż. ustala jeden z trzech stopni niepełnosprawności:

- znaczny, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy, albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- umiarkowany, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- lekki, do którego zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Zaliczenie do stopnia niepełnosprawności może być orzeczone na stałe lub okresowo.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku. W przypadku osób do 16 r. ż. nie ustala się stopnia niepełnosprawności.

Należy zaznaczyć, że w Polsce obowiązuje dwutorowy system orzecznictwa Zakład Ubezpieczeń Społecznych (lub KRUS) orzeka o niezdolności do pracy i przyznaje rentę, natomiast Zespół ds. orzekania o niepełnosprawności orzeka o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem do ulg i uprawnień.

Orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności zawiera w sobie informację o przyczynie niepełnosprawności (jest to przydatne przy ubieganiu się o niektóre ulgi) oraz o tzw. wskazaniach (np. konieczność pracy w szczególnych warunkach czy też praw do karty parkingowej).

Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności może uprawniać do różnorodnych ulg min: ulg podatkowych, komunikacyjnych, karty parkingowej, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby, korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki, zwolnień z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radio-telefonicznych, udogodnień związanych z usługami pocztowymi, ulgowych biletów do muzeum.

Osoby niepełnosprawne mają też szczególne uprawnienia na rynku pracy, a ich pracodawcy mogą ubiegać się o refundację części kosztów płacy z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (orzeczenie o znacznym albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie stanowi przeciwwskazania do podjęcia zatrudnienia na otwartym rynku pracy, oczywiście pracodawca musi wówczas zapewnić odpowiednie warunki pracy, uwzględniające potrzeby osoby niepełnosprawnej). Ponadto orzeczenie o niepełnosprawności jest też podstawą do starania się o możliwość zatrudnienia w zakładach pracy chronionej, zakładach aktywności zawodowej, a także umożliwia korzystanie z różnych szkoleń specjalistycznych czy udziału w warsztatach terapii zajęciowej.

Więcej szczegółowych informacji na stronie:

<http://www.bialystok.pl/673-orzecznictwo-rentowe-i-pozarentowe/default.aspx>

Osoby posiadające ważne, wydane przed wejściem w życie Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127 poz.721 z późn. zm.) orzeczenia ustalone przez:

- Komisję ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia (o jednej z trzech grup inwalidzkich),
- Lekarzy Orzeczników ZUS (o niezdolności do pracy),
- Lekarzy Rzeczoznawców KRUS (o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym)

mogą, lecz nie muszą, wystąpić do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności z wnioskiem o ustalenie stopnia niepełnosprawności, który w dużym stopniu ułatwia korzystanie z różnego rodzaju ulg i uprawnień, gdyż orzeczenia lekarzy wyżej wymienionych Orzeczników nie zawierają tych informacji.

Do celów uzyskania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych honorowane są orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu wydane przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz orzeczenia o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydane przed dniem 1 stycznia 1998 r.

Uwaga: orzeczenia ZUS i Zespołu ds. orzekania można posiadać niezależnie od siebie.

TU UZYSKASZ INFORMACJE O ORZECZNICTWIE POZARENTOWYM O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku

Adres	Telefony
15-461 Białystok ul. Waryńskiego 32A mzoon@um.bialystok.pl	tel. (85) 869 63 83, 664 74 36, 664 74 35 fax (85) 664 74 37

ZASADY UDZIALENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Niezwykle ważnym elementem systemu ochrony zdrowia psychicznego są instytucje działające w obszarze pomocy społecznej. Pomoc społeczna dla osób z zaburzeniami psychicznymi polega przede wszystkim na:

- podtrzymywaniu i rozwijaniu wszelkich umiejętności, które są niezbędne do samodzielnego aktywnego życia,
- organizowaniu w środowisku lokalnym pomocy ze strony rodziny, innych osób, grup, czy też różnego rodzaju organizacji społecznych i instytucji,
- oraz udzielaniu pomocy finansowej, rzeczowej, a także innych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Organami powołanymi do niesienia pomocy społecznej są Ośrodki Pomocy Społecznej, których zadaniem jest kierowanie do środowiskowego domu samopomocy, świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz podejmowanie działań na rzecz wspierania osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest udzielanie różnego rodzaju dofinansowań ze środków PFRON oraz nadzór nad funkcjonującym w Mońkach Warsztatem Terapii Zajęciowej.

W celu uzyskania pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zainteresowani powinni zwrócić się do najbliższego względem miejsca zamieszkania ośrodka pomocy społecznej - w gminach są to gminne ośrodki pomocy społecznej (GOPS), w miastach miejskie ośrodki pomocy społecznej (MOPS).

Osoba ubiegająca się o pomoc społeczną zobowiązana jest posiadać zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, uzasadniające korzystanie z tej formy pomocy (specjalistyczne usługi opiekuńcze) i zaleconą przez lekarza pielęgnację. Zaświadczenie to powinno być wystawione przez lekarza psychiatrę.

Pomoc poza miejscem zamieszkania

1) Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Do tej formy pomocy społecznej należą usługi dostosowane do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi, które świadczone są przez osoby wykwalifikowane w tym zakresie. Specjaliści ci uczą i rozwijają umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, świadczą usługi z zakresu rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu oraz usługi pielęgnacyjne.

Po zgłoszeniu przez osobę zainteresowaną Ośrodek Pomocy Społecznej wysyła pracownika socjalnego do osoby, która stara się o przyznanie opieki, w celu oceny jego sytuacji życiowej i określenia zakresu pomocy społecznej. Pomoc społeczna może być udzielana w domu osoby starającej się o świadczenia jak i poza jej miejscem zamieszkania. Od wyników wywiadu zależy ustalenie wysokości ewentualnej odpłatności za usługi i ilości godzin przyznania tych usług oraz zakres wykonywania tych usług.

Udzielanie usług opiekuńczych, również specjalistycznych, obejmuje m. in. pomoc w zakresie:

- zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, w tym opiekę higieniczną oraz zaleconą przez lekarza pielęgnację;
- uczenia umiejętności samodzielnego życia;
- ułatwienia dostępu do edukacji i kultury;
- załatwiania spraw urzędowych
- uzyskania zatrudnienia;
- gospodarowania pieniędzmi;
- zapewnienia dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rewalidacyjnych.

Usługi te przyznawane są osobom, które wymagają pomocy innych osób, ale rodzina nie może tej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która występuje o pomoc lub w ośrodkach wsparcia takich jak środowiskowe domy samopomocy. Udzielanie specjalistycznych usług opiekuńczych jest odpłatne.

Decyzje o przyznaniu usług opiekuńczych specjalistycznych wydaje Kierownik ośrodka pomocy społecznej natomiast odpłatność w % jest ustalona przez Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

2) domy pomocy społecznej

Osobie z zaburzeniami psychicznymi, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w miejscu zamieszkania przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Domy pomocy społecznej świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Postępowanie w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej wszczyna ośrodek pomocy społecznej na wniosek osoby, bądź jej przedstawiciela ustawowego, która ubiega się o miejsce w takim domu. Skierowanie do domu pomocy społecznej może też nastąpić

z urzędu. Ostateczną decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej wydaje gmina, właściwa ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o pobyt.

W przypadku nie wyrażenia przez osobę z zaburzeniami psychicznymi zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej i jednocześnie konieczności sprawowania opieki nad taką osobą poza miejscem zamieszkania, o skierowaniu do domu pomocy społecznej orzeka sąd. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny i wynosi nie więcej niż 70% dochodu netto osoby ubiegającej się o przyjęcie (może to być również świadczenie emerytalne lub rentowe). Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponosi mieszkaniec, małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina kierująca do domu pomocy społecznej.

Osoby wnoszące opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej można zwolnić, na ich wniosek, częściowo lub całkowicie z tej opłaty w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Z powodu braku na terenie Powiatu placówek dla osób przewlekle psychicznie chorych, dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie osoby z zaburzeniami psychicznymi są kierowane do DPS funkcjonujących na terenie innych powiatów.

3) Środowiskowe domy samopomocy

Osoby z zaburzeniami psychicznymi o pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, w tym udzielanie usług opiekuńczych lub wydawanie posiłku mogą starać się też w środowiskowych domach samopomocy.

Domy te świadczą usługi dzienne lub usługi całodobowe. W środowiskowym domu samopomocy można uzyskać pomoc w zakresie:

- funkcjonowania w codziennym życiu,
- rozwijania umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- trening umiejętności spędzania wolnego czasu,
- poradnictwo psychologiczne,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia;
- niezbędną opiekę,
- terapię ruchową, w tym zajęcia sportowe i turystyczne,
- umożliwienie spożywania gorącego posiłku
- poradnictwo dotyczące uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia.

Wniosek o skierowanie do domu składa się do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie. odpłatny.

Pomoc finansowa

Przyznawanie pomocy finansowej obejmuje przyznanie:

- zasiłku stałego, przyznawanego osobie niezdolnej do pracy;

- zasiłku okresowego, przyznawanego w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność lub bezrobocie (okres na jaki przyznane zostanie świadczenie ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy);
- zasiłku celowego, przyznawanego w szczególności na zakup żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.
- specjalnego zasiłku celowego.

O pomoc finansową mogą starać się osoby, które spełniają warunki określone w ustawie o pomocy społecznej.

Pierwszy podstawowy warunek dla wszystkich zasiłków to trudna sytuacja życiowa. Osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc musi znajdować się w trudnej sytuacji życiowej związanej w szczególności: z ubóstwem, sieroctwem, bezdomnością, bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą, wielodzietnością, klęską żywiołową i ekologiczną itp.

Drugi warunek – to trudna sytuacja finansowa. Miesięczny dochód osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc nie może być większy od kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej.

Do dostępnych form pomocy społecznej w Powiecie Monieckim należą: środowiskowy dom samopomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Mońkach dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonymi umysłowo jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mońkach. ŚDS ma swoją siedzibę w budynku MOPS przy ul. Wyzwolenia 12 w Mońkach. **ŚDS jest placówką dziennego pobytu dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych intelektualnie**, które nie wymagają opieki szpitalnej. Domownicy z terenu miasta i gminy Mońki przyjmowane są na podstawie decyzji wydawanych przez MOPS.

Z zajęć terapeutycznych korzysta 15 osób. Osoby te pod okiem terapeuty (personelu) na zajęciach zdobywają umiejętności potrzebne w codziennym życiu tj. samoobsługowe, kulinarne, budżetowe oraz higieniczne.

Zdobywają wiedzę na temat własnej choroby i sposobów jej leczenia. Rodziny uczestników zajęć mogą otrzymać informację specjalistyczną jak również informację dotyczącą postępów swoich podopiecznych i postępów ich zachowań.

Placówka jest koedukacyjna. Zajęcia terapeutyczne realizowane w Domu są indywidualnie dostosowane do potrzeb i możliwości domowników ŚDS i mają za zadanie między innymi ułatwiać komunikację z otoczeniem, wzbogacać życie emocjonalne, ukazywać głębsze doznania duchowe poprzez kształtowanie poczucia smaku i estetyki. Oprócz pracy terapeutycznej domownicy mają możliwość integracji ze społeczeństwem poprzez spotkania integracyjne, występy, wycieczki krajoznawcze, spotkania towarzyskie i imprezy okolicznościowe.

ŚDS czynny jest :

poniedziałek: godz. 8.00 - 16.00

wt - pt: godz. 7.30 - 15.30

tel. 85 716 - 25 – 67 wew. 38

Więcej informacji na stronie: <http://mops-monki.pl/?q=node/32>

**TU UZYSKASZ INFORMACJE O POMOCY POZA MIEJSCEM ZAMIESZKANIA
O USŁUGACH OPIEKUŃCZYCH, ZASIŁKACH, RODZAJACH POMOCY**

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mońkach, ul. Wyzwolenia 12, 19-100 Mońki tel./fax: 8) 716 25 67, (85) 716 56 53, e-mail: mgops_monki@o2.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy w Mońkach

- tel. 85 716 25 67 wew. 38

- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Goniądzu, ul. Kościuszki 21 , 19-110 Goniądz, tel./fax: 85 7380054, e-mail: goniadz@ops.pl
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knyszynie, ul. Rynek 39, 19-120 Knyszyn, tel: 857279995, fax: 857279970, e-mail: mops@knyszyn.pl
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasionówce, ul. Rynek 19, 19-122 Jasionówka, tel.: 857278040, e-mail: gops58@wp.pl
- 5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Krypno Kościelne 23B, 19-111 Krypno, tel.: 857169140, fax: 0857169035, e-mail: gopskrypno@podlaskie.pl
- 6) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaświłach, Jaświły 7, 19-124 Jaświły, tel.: 857278020, e-mail: gops_jaswily@poczta.onet.pl
- 7) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciannem, ul. Wojska Polskiego 10, 19-104 Trzcianne, tel.: 857385056 wew. 30, fax: 857385056 wew. 21, e-mail: gopstrzcianne@o2.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach
Al. Niepodległości 3, 19-100 Mońki, tel./fax (85) 716-61-00,
e-mail: pcpr_monki@wp.pl

PORADNICTWO ZAWODOWE I AKTYWIZACJA ZAWODOWA

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w art.13 ust. 4 określa, że orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy nie stanowi przeszkody do podjęcia pracy w warunkach specjalnych określonych w przepisach o zatrudnieniu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Podobnie w żadnym ze stopni niepełnosprawności określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie ma przeciwwskazań do podjęcia pracy. W tym przypadku jednak warunki w jakich ma się odbywać zatrudnienie, muszą odpowiadać możliwościom psychofizycznym osoby niepełnosprawnej. Ważne jest również określenie przez pracodawcę obowiązków i uprawnień, które powinny być dostosowane do psychofizycznych możliwości pracownika.

Pierwszym i koniecznym warunkiem zaistnienia takiej osoby na rynku pracy jest oczywiście podjęcie leczenia, ale w przypadku tej grupy osób najlepszą drogą do wyzdrowienia jest powrót do normalnego życia społecznego i zawodowego.

Więcej informacji o dostępnych formach pomocy na stronie:

<http://www.pupmonki.pl/Dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/ABC-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy>

Ponadto osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą korzystać z zajęć prowadzonych w formie warsztatów terapii zajęciowej. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi skoncentrowana jest tu na rozwoju każdego uczestnika, uczenia samodzielności oraz przygotowywania do podjęcia pracy zawodowej. Warsztat jest placówką pobytu dziennego.

Na terenie Powiatu Monieckiego funkcjonuje Warsztat Terapii Zajęciowej w Mońkach **(WTZ utworzony przez Powiat Moniecki w 2005 r.)** z filią w Bobrowce **(rozszerzenie od grudnia 2007 r. przez CARITAS Archidiecezji Białostockiej)** prowadzony jest od grudnia 2007 r. przez CARITAS Archidiecezji Białostockiej.

WTZ prowadzi zajęcia dla 30 niepełnosprawnych osób z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym lub znacznym, które ukończyły 16 rok życia. WTZ jest placówką czynną od poniedziałku do piątku w godz. 7:30 - 15:30. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywa się w grupach 5-osobowych w pracowniach terapeutycznych: artystycznej, technicznej, rehabilitacyjno – usprawniającej, czynności dnia codziennego, przygotowywania posiłków, poligraficznej, krawieckiej i komputerowej. Poza pracowniami Warsztat dysponuje też salą doświadczenia świata. W celu rozwijania upodobań uczestników prowadzone są w placówce różnorodne koła zainteresowań m. in.: teatralne, muzyczne, przyrodniczo-ogrodnicze. Zajęcia w Warsztacie przygotowują uczestników do życia w środowisku społecznym oraz rozwijają podstawowe i specjalistyczne umiejętności zawodowe, umożliwiające podjęcie pracy zarobkowej lub szkolenia zawodowego. W ramach terapii podopieczni uczą się samodzielności, aktywności i odpowiedzialności za własne postępowanie (każdy z uczestników realizuje indywidualny

program rehabilitacji i terapii opracowany z uwzględnieniem indywidualnych możliwości fizycznych i psychicznych danej osoby). W celu urozmaicenia pobytu w placówce organizowane są uczestnikom wycieczki autokarowe (WTZ ma do dyspozycji samochód osobowy do przewozu osób uczestniczących w warsztatach.), uroczystości okolicznościowe. W ramach integracji z innymi ośrodkami i społecznością lokalną podopieczni biorą udział w mitingach, zawodach sportowych, ogniskach, przeglądach muzycznych oraz konkursach plastycznych. Poza tym uczestnicy WTZ korzystają z pływalni, sali gimnastycznej i siłowni. Pracownicy WTZ czynnie współpracują z rodzinami lub opiekunami uczestników niosąc np. pomoc w rozwiązywaniu spraw dotyczących problemów rodziny, zdrowia uczestników Warsztatu i zmniejszających skutki ich niepełnosprawności, udzielają informacji o możliwościach otrzymania pomocy finansowej ze środków PFRON i oferują pomoc w przygotowywaniu **stosownych wniosków**.

TU UZYSKASZ INFORMACJE O MOŻLIWOŚCIACH ZATRUDNIENIA

Powiatowy Urząd Pracy w Mońkach

ul. Wyzwolenia 22, 19-100 Mońki

tel./fax 85 727 87 10

e-mail: bimo@praca.gov.pl

Urząd jest czynny:

od poniedziałku do piątku - w godzinach **7:30 - 15:30**